

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD. 410.018.06.2019

Jolanta Wiśniewska
Dyrektor
Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Janusza Korczaka
w Słupsku
ul. Banacha 5
76-200 Słupsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/028 – Kształcenie dzieci rodziców powracających do kraju oraz dzieci cudzoziemców

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Janusza Korczaka w Słupsku, ul. Banacha 5, 76-200 Słupsk (dalej: „Szkoła”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jolanta Wiśniewska Dyrektor Szkoły od 1 września 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Kształcenie dzieci obywateli polskich powracających do kraju oraz dzieci cudzoziemców
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2017/2018 – 2019/2020 z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Mariusz Syrek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/162/2019 z 13.11.2019 r. i LGD/185/2019 z 23.12.2019 r. 2. Renata Jabłonowska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/161/2019 z 13.11.2019 .

(akta kontroli str. 1-4, 1483)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA

Dyrektor Szkoły zorganizowała uczniom cudzoziemcom oraz uczniom, których rodzice – obywatele polscy - powrócili do kraju, podstawowe warunki do zaspokojenia ich potrzeb edukacyjnych.

Uczniom przybywającym z zagranicy udzielono wsparcia psychologiczno-pedagogicznego głównie w formie dodatkowych zajęć z języka polskiego i zajęć wyrównawczych z przedmiotów obowiązkowych.

Dwoje cudzoziemców korzystało z dodatkowych zajęć wyrównawczych, a pięcioro uczniów (obywateli polskich) korzystało z bezpłatnych zajęć z języka polskiego i przedmiotów wyrównawczych w okresach powyżej 12 miesięcy. Przekroczenia wynosiły od dwóch do 12 miesięcy, czym naruszono zapisy art. 165 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe³.

Dyrektor Szkoły współpracowała w szczególności z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Słupsku (czego wyrazem były wydane przez Szkołę dwie opinie o uczniu, cztery opinie Poradni dotyczące kanałów uczenia i trzy orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego).

Uczniowie przybywający z zagranicy zostali przyjęci do Szkoły zgodnie z warunkami i trybem określonym w rozporządzeniu o kształceniu uczniów przybywających z zagranicy⁴.

Dyrektor Szkoły występowała do Prezydenta Miasta Słupska⁵ o przyznanie środków na prowadzenie zajęć z języka polskiego oraz zajęć wyrównawczych dla uczniów

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemie oświaty innych państw (Dz. U. z 2017 r., poz. 1655 ze zm.), zwane dalej rozporządzeniem o kształceniu uczniów przybywających z zagranicy

⁵ Prezydent Miasta Słupska zwany dalej Prezydent

przybywających z zagranicy. Dyrektor Szkoły ustaliła tygodniowy wymiar godzin (na ucznia) w porozumieniu z Prezydentem, natomiast nie ustaliła z nim tygodniowego rozkładu zajęć.

W Szkole diagnozowano poziom umiejętności nowo przyjętych uczniów z języka polskiego i matematyki, nie diagnozowano z innych przedmiotów. Wyniki przeprowadzonych testów diagnozujących poziom wiedzy nie stanowiły jednak podstawy do zmodyfikowania programów nauczania wykorzystywanych w oddziałach do których uczęszczali uczniowie powracający z zagranicy i obcokrajowcy.

W wewnątrzszkolnym systemie oceniania zawartym w statucie Szkoły nie zawarto postanowień odnoszących się do oceniania osiągnięć uczniów przybywających z zagranicy.

W prawidłowy sposób zrealizowano postanowienia Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej wynikające z jego komunikatu z dnia 20 sierpnia 2018 r. na rok 2018/2019, dotyczące dostosowania form i warunków przeprowadzenia egzaminu gimnazjalnego.

W latach 2017-2018 Dyrektor Szkoły nie zapewniła szkoleń ukierunkowanych na pracę z uczniem przybywającym z zagranicy. Szkolenia takie zostały zaplanowane w roku szkolnym 2019/2020.

W latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 problematyka pracy z uczniem przybywającym z zagranicy była uwzględniana między innymi podczas obserwacji zajęć lekcyjnych w ramach nadzoru pedagogicznego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Kształcenie dzieci obywateli polskich powracających do kraju oraz dzieci cudzoziemców.

Opis stanu
faktycznego
Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach objętych kontrolą⁶ według bazy danych Systemu Informacji Oświatowej⁷ i zgodnie z Księgą uczniów⁸ w Szkole kształciło się łącznie 38 dzieci przybywających z zagranicy, w tym: 19 dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy oraz 19 dzieci cudzoziemców tj.:

- w roku szkolnym 2016/2017⁹ - jedno dziecko cudzoziemskie;
- w roku szkolnym 2017/2018¹⁰ - 11 dzieci, w tym: siedmioro obywateli polskich powracających z zagranicy (wszyscy nowoprzyjęci do szkoły) oraz czworo dzieci cudzoziemców (w tym troje nowoprzyjętych);
- w roku szkolnym 2018/2019¹¹ - 10 dzieci, w tym: pięcioro obywateli polskich powracających z zagranicy (w tym dwoje nowoprzyjętych) oraz pięcioro dzieci cudzoziemców (w tym dwoje nowoprzyjętych);
- w roku szkolnym 2019/2020¹² - 16 dzieci, w tym: siedmioro obywateli polskich powracających z zagranicy (w tym jeden nowoprzyjęty uczeń) oraz dziewięcioro cudzoziemców (w tym czworo nowoprzyjętych).

(akta kontroli str. 63, 66-73, 773, 774, 776, 777-836, 1333)

⁶ Lata objęte kontrolą - rok szkolny 2017/2018, rok szkolny 2018/2019, rok szkolny 2019/2020.

⁷ Dalej „SIO”.

⁸ Wg stanu na dzień 30 września każdego roku.

⁹ Wg stanu na dzień 30 września 2016 r.

¹⁰ Wg stanu na dzień 30 września 2017 r. , w ciągu roku szkolnego (12 lutego 2018 r.) przyjęto ucznia cudzoziemca (z tym uczniem w sumie pięcioro dzieci cudzoziemców).

¹¹ Wg stanu na dzień 30 września 2018 r. W ciągu roku szkolnego przyjęto dwóch uczniów obywatelstwa polskiego - 6 listopada 2018 r. i 29 stycznia 2019 r. (z tym uczniem łącznie siedmiu obywateli polskich) oraz jednego ucznia cudzoziemca - 29 stycznia 2019 r. (z tym uczniem łącznie sześciu dzieci cudzoziemców)

¹² Wg stanu na dzień 30 września 2019 r. W ciągu roku szkolnego (2 października 2019 r.) przyjęto 1 ucznia obywatelstwa polskiego z (z tym uczniem łącznie ośmiu obywateli polskich)

Dyrektor Szkoły w roku szkolnym 2017/2018 trzykrotnie wnioskowała do Prezydenta o zorganizowanie dodatkowych zajęć dla łącznie 12 uczniów. We wszystkich pismach zostały zawarte krótkie wyjaśnienia¹³ wskazujące na trudności uczniów w porozumiewaniu w języku polskim i wynikającą z tego konieczność zapewnienia dodatkowych zajęć. Prezydent przyznał¹⁴ po pięć godzin tygodniowo dla 11 uczniów (zajęcia z języka polskiego i zajęcia wyrównawcze) oraz trzy godziny tygodniowo dla jednego ucznia z języka polskiego.

W arkuszu organizacji Szkoły na rok szkolny lata 2017/2018¹⁵ uwzględniono organizację dodatkowych zajęć:

- z języka polskiego dla 12¹⁶ uczniów, w tym dla sześciu uczniów¹⁷ w wymiarze trzech godzin tygodniowo realizowanych indywidualnie oraz dla sześciu uczniów w wymiarze dwóch godzin tygodniowo, w tym: dla dwóch uczniów zajęcia były realizowane indywidualnie, a dla czterech uczniów w dwóch grupach po dwie osoby¹⁸;
- wyrównawczych dla 11 uczniów¹⁹, w tym: dla pięciu²⁰ uczniów w wymiarze dwóch godzin tygodniowo oraz dla sześciu uczniów w wymiarze trzech godzin tygodniowo. Zajęcia realizowane były odpowiednio w czterech grupach²¹ po dwie osoby (jedna grupa dwuosobowa miała zajęcia z matematyki w wymiarze po dwie godziny tygodniowo, a dla trzech grup dwuosobowych w wymiarze jednej godziny tygodniowo - dwie grupy dwuosobowe miały zajęcia z fizyki, jedna grupa miała zajęcia z języka angielskiego) oraz w jednej grupie pięciosobowej z języka niemieckiego w wymiarze jednej godziny tygodniowo. Pozostałe zajęcia odbywały się indywidualnie²² dla dwóch osób z języka angielskiego, czterech z przyrody, czterech z matematyki²³ i jednej z języka francuskiego.

(akta kontroli str.74-78, 142-160,837-856, 917-918, 937,938-954, 1006-1018)

Dyrektor Szkoły w roku szkolnym 2018/2019 trzykrotnie wnioskowała do Prezydenta o dodatkowe zajęcia łącznie dla 13 uczniów²⁴. W każdym z pism zostały zawarte krótkie wyjaśnienia²⁵ wskazujące na trudności uczniów w porozumiewaniu się w języku polskim. Wnioski te przekazano organowi przed przestaniem do Prezydenta arkusza organizacji²⁶.

¹³ W piśmie z 13 lipca 2017 r. zawarto uzasadnienie - *uczeń ten nadal ma trudności w porozumiewaniu się, czytaniu i pisaniu w języku polskim, dlatego istnieje potrzeba kontynuowania zajęć nauczania indywidualnego z języka polskiego*. W piśmie z dnia 11 września 2017 r. (dotyczy 10 uczniów) dla czterech uczniów uzasadnienie brzmiało - *bardzo słaba umiejętność posługiwania się językiem polskim, dla jednego ucznia - niewystarczająca umiejętność posługiwania się językiem polskim, dla dwóch uczniów - nie uczęszczała do szkoły z językiem polskim, dla trzech uczniów znajomość języka polskiego w bardzo słabym stopniu-głównie tylko komunikatywna, różnice programowe, nie uczyli się drugiego języka obcego*. W piśmie z dnia 12 lutego 2018 r. zawarto uzasadnienie o treści - *uczenica ma trudności w porozumiewaniu się, czytaniu i pisaniu w języku polskim*.

¹⁴ pismami z dnia 17 lipca 2017 r., 14 września 2017 r. oraz 13 lutego 2018 r.

¹⁵ W tym Aneks nr osiem zatwierdzony dnia 19 lutego 2018 r. (ustalone na podstawie wydruków z Platformy Zarządzania Oświatą (PABS) z podziałem na poszczególnych uczniów).

¹⁶ W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 12 lutego 2018 r.

¹⁷ W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 12 lutego 2018 r.

¹⁸ Ustalono na podstawie Przydziału czynności nauczyciela w roku szkolnym 2017/2018.

¹⁹ W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 12 lutego 2018 r.

²⁰ W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 12 lutego 2018 r.

²¹ Zajęcia z języka angielskiego, fizyki, matematyki, języka niemieckiego ustalone na podstawie Przydziałów czynności nauczyciela w roku szkolnym 2017/2018.

²² Języka angielskiego, przyrody, matematyki, języka francuskiego

²³ Jedna osoba miała dwie godziny na ucznia tygodniowo, pozostałe trzy po jednej godzinie na ucznia tygodniowo

²⁴ W tym dla ucznia który rozpoczął naukę w szkole 06.11.2018 roku, 2 uczniów przyjętych do Szkoły dnia 29 stycznia 2019 r.

²⁵ W piśmie z dnia 24 sierpnia 2018 r. dla sześciu uczniów wskazano - *nadal mają problemy z porozumiewaniem się, a przede wszystkim z czytaniem i pisaniem w języku polskim*, dla czterech nowoprzyjętych uczniów wskazano jako uzasadnienie (...) *nie mówią i nie piszą po polsku, natomiast uczniowie z (...) mówią, ale nie piszą ani nie czytają*. W piśmie z dnia 07 listopada 2018 r. zwaro jako uzasadnienie - *uczeń od 5 roku życia przebywał na terenie (...) i tam pobierał naukę*. W piśmie z dnia 29 stycznia 2019 r. wskazano jako uzasadnienie dla dwóch uczniów - *mają bardzo duże trudności w porozumiewaniu się, czytaniu i pisaniu w języku polskim*.

²⁶ Odpowiednio sporządzanymi aneksami do Arkusza Organizacji

Prezydent pozytywnie rozpatrzył wnioski i przyznał²⁷ po pięć godzin tygodniowo dla siedmiu uczniów (w pięciu godzinach język polski i zajęcia wyrównawcze) oraz po trzy godziny tygodniowo dla sześciu uczniów (z języka polskiego). Przyznane godziny Szkoła miała zrealizować w ramach przyznanego budżetu.

W arkuszu organizacji Szkoły na rok szkolny 2018/2019²⁸ ujęto organizację dodatkowych zajęć:

- z języka polskiego dla 13²⁹ uczniów, w tym dla trzech³⁰ uczniów w wymiarze dwóch godzin tygodniowo oraz dla 10³¹ uczniów w wymiarze trzech godzin tygodniowo³² ;
- wyrównawczych z: geografii, przyrody, języka francuskiego, matematyki, języka angielskiego dla ośmiu uczniów, w tym dla pięciu³³ uczniów w wymiarze dwóch godzin tygodniowo, dla jednego ucznia w wymiarze jednej godziny tygodniowo oraz dla dwóch³⁴ uczniów w wymiarze trzech godzin tygodniowo.

Wszystkie zajęcia z języka polskiego, jak również z przedmiotów wyrównawczych (matematyki, języka angielskiego, przyrody, geografii, języka francuskiego) odbywały się indywidualnie³⁵.

(akta kontroli str.79-84, 109-141, 857-891, 955-975, 993-1005)

Dyrektor Szkoły w roku szkolnym 2019/2020 czterokrotnie wnioskowała do Prezydenta o dodatkowe zajęcia łącznie³⁶ dla 17 uczniów. W jednym piśmie³⁷ zostały zawarte krótkie wyjaśnienia wskazujące na trudności nowoprzyjętych uczniów w porozumiewaniu się w języku polskim. W pozostałych trzech pismach nie było takiego uzasadnienia³⁸.

Prezydent pozytywnie rozpatrzył każde pismo i przyznał³⁹ dodatkowe zajęcia dla pięciu uczniów w wymiarze pięć godzin tygodniowo na ucznia (w tym język polski i zajęcia wyrównawcze) i dla 12 uczniów w wymiarze trzy godziny tygodniowo na ucznia (w tym język polski i zajęcia wyrównawcze). Przyznane godziny Szkoła miała zrealizować w ramach przyznanego budżetu.

W arkuszu organizacji Szkoły na rok szkolny 2019/2020⁴⁰ ujęto organizację dodatkowych zajęć:

- z języka polskiego łącznie dla 17⁴¹ uczniów, w tym dla dwóch uczniów w wymiarze trzech godzin tygodniowo realizowanych indywidualnie oraz dla 15⁴² uczniów w wymiarze dwóch godzin tygodniowo,
- wyrównawczych z matematyki, geografii, języka polskiego, historii i przyrody łącznie dla 17⁴³ uczniów, w tym dla trzech⁴⁴ uczniów w wymiarze trzech godzin tygodniowo, dla dwóch uczniów w wymiarze dwóch godzin tygodniowo, dla 12 uczniów w wymiarze jednej godziny tygodniowo.

²⁷ pismami z dnia 12 września 2018 r., 9 listopada 2018 r., pierwszego lutego 2019 r.

²⁸ W tym Aneks nr 11 do arkusza organizacyjnego, zatwierdzony 25 lutego 2019 r.

²⁹ W tym dla ucznia który został przyjęty do szkoły 06 listopada 2018 r., ucznia który został przyjęty do Szkoły dnia 29 stycznia 2019 r. oraz ucznia przyjętego do Szkoły dnia 29 stycznia 2019 r.

³⁰ W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 29.01.2019 r. (aneks nr 11 z dnia 25 lutego 2019 r.) oraz ucznia przyjętego do Szkoły dnia 06 listopada 2019 r. (aneks nr sześć z 15 listopada 2018 r.)

³¹ W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 29 stycznia 2019 r.

³² Ustalono na podstawie Przydziału czynności nauczyciela w roku szkolnym 2018/2019 r.

³³ W tym dla ucznia przyjętego do Szkoły dnia 06 listopada 2018 r.

³⁴ W tym dla ucznia przyjętego do Szkoły 29.01.2019 roku oraz dla ucznia przyjętego do Szkoły dnia 06 listopada 2018 r.

³⁵ Ustalono na podstawie wydruków z Platformy Zarządzania Oświatą (PABS- arkusz organizacyjny) za rok szkolny 2018/2019
³⁶ Pismo do Urzędu Miejskiego w Słupsku z dnia 25 marca 2019 r., 19 sierpnia 2019 r., 27 września 2019 r., 04 października 2019 r.

³⁷ Pismo do Urzędu Miejskiego w Słupsku z dnia 19 sierpnia 2019 r. dotyczyło nowoprzyjętych 4 uczniów, jako uzasadnienie wskazano że uczniowie mają bardzo duże trudności w porozumiewaniu się, czytaniu i pisanu w języku polskim

³⁸ W piśmie z dnia 25 marca 2019 r., 27 września 2019 r i 4 października 2019 r.

³⁹ pismami z dnia 1 kwietnia 2019 r., z dnia 21 sierpnia 2019 r., z dnia 3 września 2019 r., z dnia 21 października 2019r.

⁴⁰W tym Aneks nr 2 do arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2019/2020 zatwierdzony w dniu 28 października 2019 r.

⁴¹ W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 02 października 2019 r.

⁴² W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 02 października 2019 r.

⁴³ W tym dla ucznia, który został przyjęty do Szkoły dnia 12 lutego 2018 r.

⁴⁴ W tym dla ucznia przyjętego do Szkoły 02 października 2019 r.

Wszystkie zajęcia z języka polskiego, jak również zajęcia wyrównawcze (z matematyki, geografii, języka polskiego, historii i przyrody) odbywały się indywidualnie⁴⁵.

(akta kontroli str.85-108, 892-916, 919-936, 976-992)

W kontrolowanym okresie w siedmiu pismach⁴⁶ do Prezydenta Dyrektor zawarł uzasadnienia dotyczące konieczności zorganizowania zajęć, wskazując na określone trudności uczniów, w pozostałych trzech pismach⁴⁷ nie było takiego uzasadnienia. Dyrektor Szkoły ustaliła tygodniowy wymiar godzin dla poszczególnych uczniów, w porozumieniu z Prezydentem (zatwierdzone arkusze organizacji i aneksy), natomiast nie ustaliła tygodniowego rozkładu zajęć z języka polskiego i zajęć wyrównawczych.

W okresie objętym kontrolą organizowano zajęcia w okresach powyżej 12 miesięcy, w tym: dla dwóch⁴⁸ uczniów niebędących obywatelami polskimi, którzy korzystali z dodatkowych zajęć wyrównawczych; dla pięciu⁴⁹ uczniów będących obywatelami polskimi którzy korzystali z dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego oraz dla pięciu⁵⁰ uczniów będących obywatelami polskimi, którzy korzystali z dodatkowych zajęć wyrównawczych. Dyrektor Szkoły informowała Prezydenta o dodatkowych zajęciach dla uczniów przybywających z zagranicy (przez zatwierdzone arkusze organizacji i aneksy), na które uzyskała zgodę oraz aktualizowała w tym zakresie dane w SIO.

Według bazy SIO w Szkole na dodatkowe zajęcia z języka polskiego uczęszczało:

- na dzień 30 września 2016 r. – jeden uczeń cudzoziemski,
- na dzień 30 września 2017 r. – 11 - siedmioro obywateli polskich powracających z zagranicy oraz czworo dzieci cudzoziemców,
- na dzień 30 września 2018 r. – 10 - pięcioro obywateli polskich powracających z zagranicy oraz pięcioro dzieci cudzoziemców
- na dzień 30 września 2019 r. – 16 - siedmioro obywateli polskich powracających z zagranicy oraz dziewięcioro cudzoziemców.

Wyżej wymienione, wprowadzone za ten okres w SIO dane dotyczące liczby uczniów korzystających z bezpłatnej dodatkowej nauki języka polskiego były zgodne z listą uczniów w dziennikach zajęć.

(akta kontroli str.772, 1020-1023, 1029-1032, 1041-1070, 1332-1336, 1338-1353, 1356-1477, 1481-1482, 1492-1496, 1501-1529)

⁴⁵ Ustalono na podstawie wydruków z Platformy Zarządzania Oświatą (PABS- arkusz organizacyjny) za rok szkolny 2019/2020 i wydruków z dzienników z zajęć z roku szkolnego 2019/2020

⁴⁶ Pisma z dnia 13 lipca 2017 r., 11 września 2017 r., 12 lutego 2018 r., 24 sierpnia 2018 r., 7 listopada 2018 r., 29 stycznia 2019 r., 19 sierpnia 2019 r.

⁴⁷ W piśmie z dnia 25 marca 2019 r., 27 września 2019 r i 4 października 2019 r.

⁴⁸ Zorganizowano zajęcia z przedmiotów wyrównawczych dla uczniów cudzoziemskich: 1) dla ucznia o numerze sześć w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i czterech miesięcy w roku szkolnym 2019/2020 2) dla ucznia o numerze osiem w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i czterech miesięcy w roku szkolnym 2019/2020

⁴⁹ Zorganizowano naukę języka polskiego dla uczniów z obywatelstwem polskim w okresie 1) dla ucznia o nr 16 łącznie 24 miesiące - w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018, 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020, 2) dla ucznia o numerze 14 łącznie 24 miesiące - w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018, 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 3) dla ucznia o numerze 17 łącznie 20 miesiące - w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018 i 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 4) dla ucznia o numerze 11 w okresie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 5) dla ucznia o numerze dziewięć łącznie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020

⁵⁰ Zorganizowano naukę przedmiotów wyrównawczych dla uczniów z obywatelstwem polskim 1) dla ucznia o nr 16 w okresie 14 miesięcy -10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 2) dla ucznia o numerze 14 łącznie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 3) dla ucznia o numerze 17 łącznie 20 miesiące - 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018 i 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019, 4) dla ucznia o numerze 11 łącznie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 5) dla ucznia o numerze dziewięć łącznie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020

W latach 2017-2019 (do 31 października) wydatki Szkoły na kształcenie dzieci z zagranicy wyniosły ogółem 183,8 tys. zł, tj.: 55,4 tys. zł w 2017 r., 69,4 tys. zł w 2018 r. oraz 59,0 tys. zł w 2019 r. (do 31 października). Wydatki według ich rodzaju kształtowały się następująco:

1/ na prowadzenie zajęć dodatkowych z języka polskiego wydatkowano łącznie 121,9 tys. zł, tj.: 38,9 tys. zł w 2017 r., 45,8 tys. zł w 2018 r. oraz 37,2 tys. zł w 2019 r. (do 31 października).

2/ na prowadzenie dodatkowych zajęć wyrównawczych wydatkowano łącznie 59,3 tys. zł, tj.: 16,5 tys. zł w 2017 r., 22,0 tys. zł w 2018 r. oraz 20,8 tys. zł w 2019 r. (do 31 października).

3/ na prowadzenie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej wydatkowano łącznie 2,6 tys. zł, tj.: 1,6 tys. zł w 2018 r. i 1,0 tys. zł⁵¹ w 2019 r. (do 31 października).

(akta kontroli str.162-163, 187, 775, 207-209, 306-307, 420-422, 1159, 1257-1258)

1.2. W Szkole w poszczególnych latach szkolnych naukę rozpoczęło łącznie 25 uczniów przybywających z zagranicy, odpowiednio:

- w roku szkolnym 2016/2017 jeden uczeń cudzoziemski
- 11 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, w tym siedmioro dzieci obywateli polskich powracających do kraju i czworo⁵² dzieci cudzoziemskich;
- siedmiu uczniów w roku szkolnym 2018/2019, w tym czworo⁵³ dzieci obywateli polskich powracających do kraju i troje⁵⁴ dzieci cudzoziemskich;
- sześciu uczniów w roku szkolnym 2019/2020, w tym dwoje⁵⁵ dzieci obywateli polskich powracających do kraju i czworo dzieci cudzoziemskich.

W wyniku badania dokumentacji wszystkich 25⁵⁶ uczniów, stwierdzono że:

- dla 23 uczniów zostały spełnione warunki i tryb przyjęcia do szkoły, uczniowie zostali zakwalifikowani na podstawie dokumentów wskazanych w § 2 pkt 3 lit. a oraz b rozporządzenia w sprawie kształcenia tj. 1) świadectw, zaświadczeń stwierdzających ukończenie szkoły lub kolejnego etapu edukacji za granicą (jedna sprawa), 2) świadectw, zaświadczeń lub innych dokumentów wydanych przez zagraniczne szkoły potwierdzających uczęszczanie ucznia do szkoły i wskazującego klasę, którą uczeń ukończył (21 spraw), 3) pisemnych oświadczeń dotyczących sumy lat nauki szkolnej złożonych przez Rodzica (cztery sprawy), ustnych opinii rodzica związanych z zakwalifikowaniem ucznia do odpowiedniej klasy (cztery sprawy) oraz wymaganych wniosków rodziców lub opiekunów (§ 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kształcenia 23 sprawy);
- w dwóch przypadkach⁵⁷ uczniowie zostali zakwalifikowani na podstawie dokumentów wskazanych w § 2 pkt 3 lit. a i b rozporządzenia w sprawie kształcenia bez wymaganych wniosków rodziców lub opiekunów (§ 13 ust. 1 ww. rozporządzenia);
- 19 uczniów przybywających z zagranicy zostało przyjętych z uwzględnieniem miejsca zamieszkania, a sześciu pozostałych zamieszkiwało poza obwodem i zostali przyjęci ze względu na wolne miejsca w Szkole.

⁵¹ Z wyjaśnień Dyrektora Szkoły wynika, że Szkoła nie prowadzi odrębnej ewidencji wydatków w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów z zagranicy

⁵² Uczeń został przyjęty 12 lutego 2018 r.

⁵³ Uczeń przyjęty do Szkoły 06 listopada 2018 r. oraz uczeń przyjęty do Szkoły 29 stycznia 2019 r.

⁵⁴ Uczeń został przyjęty 29 stycznia 2019 r.

⁵⁵ Uczeń przyjęty do Szkoły 02 października 2019 r.

⁵⁶ W tym również ucznia przyjętego do Szkoły w roku szkolnym 2016/2017

⁵⁷ Dotyczy ucznia nr 15 przybywającego w roku szkolnym 2018/2019 przyjętego do Szkoły Podstawowej nr 6 w Słupsku a następnie przyjętego do kontrolowanej Szkoły w roku szkolnym 2019/2020, oraz drugi przypadek uczeń nr 25 przyjęty do kontrolowanej Szkoły w roku szkolnym 2016/2017

W Szkole nie stwierdzono przypadków przyjęcia uczniów na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej.

(akta kontroli str.64-66, 586-771,1019,1029-1040)

1.3. Dyrektor Szkoły zarządzeniem z dnia 29 grudnia 2017 r.⁵⁸ wprowadziła obowiązek diagnozowania umiejętności uczniów przybywających z zagranicy oraz uczniów cudzoziemców (tj. w obszarze dotyczącym diagnozy wskazała na konieczność obserwacji ucznia oraz dostosowania metod i form pracy z tym uczniem do jego możliwości językowych). Nie określiła w nim oprócz obserwacji innych sposobów rozpoznawania wiedzy i umiejętności uczniów.

(akta kontroli str. 188, 255, 423, 429, 432-436)

Nauczyciele klas I-III odrębnie rozpoznawali poziom wiedzy i umiejętności uczniów przybywających z zagranicy rozpoczynających naukę w Szkole z użyciem sprawdzianów w których uwzględniono: ocenę znajomości figur geometrycznych, tabliczki mnożenia i rozwiązywania prostych zadań tekstowych, ocenę komunikowania, współdziałania w grupie umiejętności poznawczych (testy były opracowane przez Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne oraz Wydawnictwo Operon).

Nauczyciele klas IV-VIII odrębnie rozpoznawali poziom wiedzy i umiejętności uczniów przybywających z zagranicy rozpoczynających naukę w Szkole z użyciem sprawdzianów w których uwzględniono: technikę czytania, rozumienia tekstu, pisanie i gramatyki oraz ocenę znajomości geometrii i rachunku na ułamkach⁵⁹. Testy z języka polskiego były autorstwa nauczycieli prowadzących zajęcia z tego przedmiotu; testy diagnostyczne z matematyki były autorstwa nauczyciela prowadzącego zajęcia z tego przedmiotu lub opracowane przez Wydawnictwo Nowa Era (nie były modyfikowane dla rozpoznania wiedzy i umiejętności uczniów przybywających z zagranicy). W Szkole nie dokonywano w formie pisemnej diagnozy umiejętności uczniów z takich przedmiotów jak: biologia, geografia i historia. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że diagnozy takiej nie prowadzono z uwagi na słabą znajomość języka polskiego przez te dzieci. Dyrektor wyjaśniła, że według jej oceny brak znajomości języka polskiego na początku nauki dziecka w Szkole uniemożliwia przeprowadzenie diagnozy z takich przedmiotów jak biologia, geografia i historia.

(akta kontroli str. 418-419, 424-428, 1278-1280, 1329-1330)

Przeprowadzenie sprawdzianów diagnozujących „poziom wiedzy” zostało odnotowane w dziennikach zajęć wyrównawczych.

(akta kontroli str. 423, 429-431, 437)

Wyniki przeprowadzonych sprawdzianów na wejściu nie stanowiły podstawy do zmodyfikowania programów nauczania z poszczególnych przedmiotów objętych badaniem pod kątem potrzeb uczniów przybywających z zagranicy (tj.: wymagań programowych / sposobu ich sprawdzania i oceny / form i metod pracy).

Według wyjaśnień Dyrektor Szkoły wyniki testów jak i rozpoznania ustnego były wykorzystywane przez nauczycieli do zaplanowania zakresu wiadomości i umiejętności, które uczeń powinien opanować; z uwagi na fakt, że ich odsetek

⁵⁸ Nr 13/XII/2017 w sprawie wprowadzenia systemu pracy z uczniem powracającym z zagranicy lub dziećmi cudzoziemców

⁵⁹ W przedłożonych do kontroli dokumentach znajdowały się testy dla 15 uczniów (z 24 uczęszczających do Szkoły w latach 2017/2018-2019/2020), z czego trzy osoby pisały również test z matematyki. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że przedstawiono do kontroli dokumenty bieżące za rok 2019/2020 oraz te które były przechowywane przez nauczycieli za lata poprzednie. Pozostałych dokumentów Szkoła nie posiada, ponieważ nie ma obowiązku ich przechowywania oraz że diagnozą pisemną z matematyki zostały objęte tylko dzieci korzystające z zajęć dodatkowych z tego przedmiotu, a rozpoznanie poziomu wiedzy pozostałych obcokrajowców i dzieci powracających z zagranicy ma miejsce podczas zajęć prowadzonych z daną klasą. W analizach wynikających z testów wskazywano np. na preferowane przez ucznia metody pracy oraz zakres materiału do przypomnienia i utrwalenia.

stanowił 2% uczniów Szkoły „trudno w takich sytuacjach zmieniać program dla całego oddziału”. Zasadnym była indywidualizacja pracy z konkretnym uczniem.⁶⁰

(akta kontroli str. 188, 255, 386-388, 393, 418-419, 423, 426-427, 429, 541-585, 1259-1274)

Programy nauczania języka polskiego oraz innych wybranych przedmiotów obowiązkowych⁶¹ nie były modyfikowane w zakresie potrzeb i możliwości uczniów pochodzących z zagranicy jak i dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy. Odniesień takich brak było w „Rozkładach materiału nauczania” z: matematyki, biologii, geografii i historii. W „rozkładach materiału nauczania” z języka polskiego znajdowały się tematy lekcji dotyczące funkcjonowania obcokrajowców w Polsce⁶².

(akta kontroli str. 188, 210-254, 386-388, 393-417)

Nauczycielom zapewniono materiały edukacyjne wytworzone przez inne instytucje⁶³. Materiały znajdowały się w bibliotece szkolnej i zawierały materiały pomocnicze do nauki języka polskiego. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że uczniowie z zagranicy realizują dodatkowe zajęcia indywidualne z języka polskiego lub wyrównawcze z innych przedmiotów, które sprawiają im największe trudności (por. 1.4 wystąpienia pokontrolnego)

(akta kontroli str. 188, 255, 372-378, 384-385)

1.3a. Organ prowadzący Szkołę nie zorganizował w Szkole oddziału przygotowawczego.

(akta kontroli str. 6-62, 188-189, 255)

1.4. W Statucie Szkoły znajdowały się ogólne zapisy dotyczące wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniów, bez odniesień do dzieci obywateli polskich powracających do kraju i dzieci cudzoziemców⁶⁴.

(akta kontroli str. 438-470)

Działania pedagoga oraz psychologa szkolnego⁶⁵ związane m.in. z rozpoznawaniem potrzeb psychofizycznych ucznia przybywającego z zagranicy były odnotowywane w Dzienniku psychologa, Dzienniku Pedagoga oraz w Dokumentacji ucznia (opinie i orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej /dalej „PP-P”, kanały uczenia się, opinie o uczniu, pisma do sądu⁶⁶), sprawozdaniach dotyczących działań opiekuńczo-wychowawczych pedagoga⁶⁷.

⁶⁰ W przedłożonych do kontroli dokumentach znajdowały się: programy nauczania języka polskiego, matematyki, geografii, historii oraz biologii opracowane dla uczniów uczęszczających na zajęcia wyrównawcze z tych przedmiotów

⁶¹ Dotyczy treści programów nauczania matematyki, historii, geografii i biologii (dla oddziałów szkoły podstawowej i gimnazjum), zatwierdzonych do realizacji w Szkole w latach szkolnych 2017/2018-2019/2020. We wszystkich przypadkach były to zatwierdzone w Szkole programy zewnętrzne

⁶² Tematy zajęć: „Witam w moim domu”, „Co wiesz o swojej rodzinie”, „Jak się porozumiewamy”, „Poznajmy się”, „Nie wszyscy muszą być jednakowi”, „Inny, obcy, tacy sami?”, „Być człowiekiem”, „Ludzie wobec ludzi”, „Oczami obcokrajowca”.

⁶³ tj.: a) broszurę pn. „Praca z uczniem cudzoziemskim. Przewodnik dobrych praktyk dla dyrektorów, nauczycieli, pedagogów i psychologów”, opracowaną w 2011 r. w ramach międzynarodowego projektu „Caerdydd-Warsaw Integracja Projekt, Integracja społeczna młodych ludzi i ich rodziców poprzez edukację prowadzonego przez Biuro Edukacji Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, Fundację Sztuki „Arteria”, Szkołę Podstawową Nr 211 z Oddziałami Integracyjnymi, Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi nr 14; b) podręcznik z ćwiczeniami „Polski 1 Krok po kroku” opracowany przez Iwonę Stempkę, Paulinę Kuc i Małgorzatę Grudzińską, wydawnictwo Glossa. Podręcznik składał się z 10 rozdziałów przeznaczonych na 60 godzin nauki; zagadnienia leksykalno-gramatyczne odpowiadały połowie poziomu A1. Według wyjaśnień Dyrektora Szkoły w Szkole brak było informacji o zakresie wykorzystania tych materiałów przez nauczycieli języka polskiego.

⁶⁴ Na podstawie § 9 Statutu w Szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana na zasadach określonych w obowiązujących przepisach. Jest ona udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie: zajęć rozwijających uzdolnienia, zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć logopedycznych, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych o charakterze terapeutycznym.

⁶⁵ Psycholog został zatrudniony od roku szkolnego 2018/2019

⁶⁶ Zgodnie z dokumentem Zestawienie dokumentacji dotyczącej Psychofizycznych potrzeb uczniów powracających z zagranicy w Szkole Podstawowej nr 3 im. J. Korczaka w Słupsku

⁶⁷ Sprawozdanie dotyczące działań opiekuńczo-wychowawczych pedagoga za I semestr roku szkolnego 2018/2019 i II semestr roku szkolnego 2017/2018, zawarte zapisy iż w szkole są uczniowie którzy przejawiają trudności adaptacyjne związane z pobytem za granicą, których objęto dodatkowymi zajęciami

Z wpisów w Dzienniku pedagoga⁶⁸ i Dzienniku psychologa wynika, że w konsultacjach uczestniczyło: dwóch uczniów w roku 2017/2018⁶⁹ (łącznie sześć wpisów), sześciu uczniów w roku 2018/2019⁷⁰ (łącznie 98 wpisów dotyczyło uczniów powracających z zagranicy), 14 uczniów w roku szkolnym 2019/2020 (łącznie 108 wpisów⁷¹ dotyczyło uczniów powracających z zagranicy).

(akta kontroli str.1071-1096, 1158)

Szczegółowe zasady udzielania i organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej zostały określone w "Procedurze organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów w Szkole Podstawowej nr 3 im. Janusza Korczaka w Słupsku", zgodnie z którą pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana uczniowi ze względu na jego indywidualne potrzeby edukacyjne, wynikające w szczególności z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą (powrót z zagranicy, zmiana szkoły).⁷²

Badaniem objęto wszystkich 24 nowoprzyjętych uczniów (w latach 2017/2018-2019/2020). Analizę udzielania i organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej przeprowadzono na podstawie wydanych dla poszczególnych uczniów przybywających z zagranicy „Kart wsparcia ucznia Pomocą psychologiczno-pedagogiczną”⁷³. W poszczególnych latach szkolnych sporządzono odpowiednio dla nowoprzyjętych uczniów pięć Kart wsparcia, siedem Kart wsparcia⁷⁴ i sześć Kart wsparcia⁷⁵. We wszystkich wydanych Kartach wsparcia określono formy pomocy, okres udzielania i wymiar godzin. Zawarte w nich były informacje o rozpoznaniu sytuacji ucznia i trudnościach ucznia. Karty zostały podpisane przez: wychowawców, rodziców/opiekunów prawnych i Pedagogę. W sprawie objęcia dziecka pomocą p.p. nie składano jednak pisemnych wniosków określonych w Załączniku nr 1 do Procedury⁷⁶. Nie poinformowano również pisemnie rodziców sześciorga uczniów o formach udzielonej pomocy (w roku szkolnym 2017/2018).

(akta kontroli str.1024-1028, 1041-1042, 1071-1087, 1073, 1090,1230-1256, 1331, 1355, 1480)

Dyrektor dwukrotnie występowała do Prezydenta (z wnioskami o zajęcia rewalidacyjne⁷⁷ (oprócz zajęć z języka polskiego i przedmiotów wyrównawczych) na

⁶⁸ Na poszczególne lata szkolne 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020

⁶⁹ dwa wpisy dotyczące jednego ucznia obywatelstwa polskiego, cztery wpisy dotyczące jednego ucznia cudzoziemskiego

⁷⁰ 10 wpisów dotyczących uczniów cudzoziemskich, 88 wpisów dotyczących dzieci obywateli polskich wracających z zagranicy

⁷¹ Do dnia 29 listopada 2019 r. 57 wpisów dotyczyło uczniów obywateli polskich wracających z zagranicy, 51 wpisów dotyczyło uczniów cudzoziemskich

⁷² Zgodnie z §3 ust. 3 Procedury potrzebę objęcia dziecka/ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną zgłasza Dyrektorowi Szkoły rodzic, nauczyciel, wychowawca, specjalista itd. przez złożenie w sekretariacie odpowiedniego wniosku (zgodnie z załącznikiem nr 1). W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela, specjalistę wychowawcę, że uczeń powinien być objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną wychowawca razem ze specjalistami zatrudnionymi w szkole niezwłocznie zakłada kartę wsparcia dziecka/ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w której dokonuje wstępnej oceny funkcjonowania dziecka/ucznia, ustala sposób dostosowania wymagań edukacyjnych oraz ustala formy udzielania tej pomocy, okres jej udzielania oraz wymiar godzin

⁷³ Określone dalej jako Karty wsparcia

⁷⁴ Łącznie w roku szkolnym 2018/2019 sporządzono 11 Kart wsparcia, w tym dla wszystkich nowoprzyjętych uczniów sporządzono sześć Kart wsparcia i dla uczniów przyjętych w latach wcześniejszych sporządzono pięć Kart wsparcia.

⁷⁵ Łącznie w roku szkolnym 2019/2020 sporządzono 17 Kart wsparcia, w tym dla wszystkich nowoprzyjętych uczniów sporządzono sześć Kart wsparcia i dla uczniów kontynuujących naukę sporządzono 11 Kart wsparcia

⁷⁶ Zgodnie z §3 ust. 3 Procedury Procedura organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów w Szkole Podstawowej nr 3 im. Janusza Korczaka w Słupsku potrzebę objęcia dziecka/ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną zgłasza Dyrektorowi Szkoły rodzic, nauczyciel, wychowawca, specjalista itd. przez złożenie w sekretariacie odpowiedniego wniosku (zgodnie z załącznikiem nr 1). Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów dla których zostały wydane Karty wsparcia została udzielona z inicjatywy wychowawców klas do których uczęszczali uczniowie i dlatego nie wymagano przedmiotowego wniosku.

⁷⁷ Pismami z dnia 19 listopada 2019 r. i 11 stycznia 2019 r.

które otrzymała zgodę⁷⁸. Zajęcia były dokumentowane w dziennikach zajęć dodatkowych.

(akta kontroli str.1126-1129, 1499-1500)

W okresie objętym kontrolą⁷⁹ w Szkole uczniom przybywającym z zagranicy zrealizowano pomoc psychologiczno-pedagogiczną w formie zajęć:

a) dydaktyczno-wyrównawczych (wykazanych jako pomoc psychologiczno-pedagogiczna odrębną od dodatkowych zajęć wyrównawczych z języka polskiego i przedmiotów obowiązkowych wynikających z rozporządzenia o kształceniu uczniów przybywających z zagranicy), realizowanych z inicjatywy nauczycieli wychowawców:

- z matematyki, którymi objęto dwóch uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2018/2019 oraz jednego ucznia z obywatelstwem polskim w roku szkolnym 2018/2019 (w wymiarze po jednej godzinie tygodniowo),
- z języka polskiego, którymi objęto dwóch uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2018/2019 oraz jednego ucznia cudzoziemskiego w roku szkolnym 2019/2020 (w wymiarze po jednej godzinie tygodniowo),
- z języka angielskiego w roku szkolnym 2019/2020, którymi objęto jednego ucznia cudzoziemskiego

b) z języka polskiego którymi objęto:

- pięciu uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2017/2018 (dwóch uczniów w wymiarze po trzy godziny tygodniowo oraz trzech uczniów w wymiarze po dwie godziny) oraz siedmiu uczniów z obywatelstwem polskim (dla czterech uczniów w wymiarze po trzy godziny na ucznia oraz dla trzech w wymiarze po dwie godziny na ucznia);
- sześciu uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2018/2019 (pięciu uczniów w wymiarze po trzy godziny tygodniowo oraz jednego ucznia w wymiarze po jednej godzinie) oraz siedmiu uczniów z obywatelstwem polskim (dla pięciu uczniów w wymiarze po trzy godziny na ucznia oraz dla dwóch uczniów w wymiarze po dwie godziny na ucznia),
- dziewięciu uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2019/2020 (dwóch uczniów w wymiarze po trzy godziny tygodniowo oraz dla siedmiu uczniów w wymiarze po dwie godziny tygodniowo) oraz ośmiu uczniów z obywatelstwem polskim (w wymiarze po dwie godziny na ucznia)

c) z przedmiotów wyrównawczych którymi objęto:

- czterech uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2017/2018 (trzech uczniów w wymiarze po trzy godziny tygodniowo oraz jeden uczeń w wymiarze jednej godziny) oraz siedmiu uczniów z obywatelstwem polskim (dla trzech uczniów w wymiarze po trzy godziny na ucznia oraz dla czterech w wymiarze po dwie godziny na ucznia); zajęcia wyrównawcze odbywały się z fizyki, języka niemieckiego, przyrody, matematyki, języka angielskiego i języka francuskiego;
- trzech uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2018/2019 (dwóch uczniów w wymiarze po dwie godziny tygodniowo oraz jednego ucznia w wymiarze po jednej godzinie) oraz pięciu uczniów z obywatelstwem polskim (dla trzech uczniów w wymiarze po dwie godziny na ucznia oraz dla dwóch uczniów w wymiarze po jednej godzinie na ucznia), zajęcia

⁷⁸ Pismem z dnia 16 stycznia 2019 r. oraz pismem z dnia 21 listopada 2019 r. przyznano po dwie godziny zajęć rewalidacyjnych dla dwóch uczniów powracających z zagranicy

⁷⁹ Według danych z całego roku szkolnego – zgodnie z Tabelą wsparcia

wyrównawcze odbywały się z geografii, przyrody, języka francuskiego, matematyki, języka angielskiego

- dziewięciu uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2019/2020 (jeden uczeń w wymiarze trzech godzin tygodniowo, dwóch uczniów w wymiarze po dwie godziny tygodniowo oraz dla sześciu uczniów w wymiarze po jednej godzinie tygodniowo) oraz ośmiu uczniów z obywatelstwem polskim (dwóch uczniów w wymiarze w wymiarze po trzy godziny na ucznia oraz sześciu uczniów w wymiarze po jednej godzinie na ucznia): zajęcia wyrównawcze odbywały się z matematyki, geografii, języka polskiego, historii i przyrody

Powyższe dodatkowe zajęcia z języka polskiego oraz zajęcia wyrównawcze były dokumentowane stosownymi wpisami w dziennikach zajęć.

W dziennikach zajęć nie było określonych różnic programowych, które należało wyrównać (w odniesieniu do języka polskiego i innych przedmiotów obowiązkowych oraz nie odnotowywano efektów pracy/oceny postępów).

d) specjalistycznych, realizowanych z inicjatywy nauczycieli wychowawców:

- w postaci zajęć logopedycznych wobec jednego ucznia z obywatelstwem polskim w roku szkolnym 2018/2019, dwóch uczniów cudzoziemskich w roku szkolnym 2019/2020, trzech uczniów z obywatelstwem polskim w roku szkolnym 2019/2020 (w grupie czteroosobowej po jednej godzinie tygodniowo na ucznia)⁸⁰.

(akta kontroli str. 837-916, 1000, 1126-1129, 1130-1157, 1328-1330, 1332, 1354, 1356-1477, 1499-1527)

Zajęcia specjalistyczne realizowane były w ramach etatów pedagoga, psychologa oraz logopedy uwzględnionych w arkuszach organizacyjnych Szkoły i udokumentowane były odpowiednio w Dziennikach Psychologa, Pedagoga i Dziennikach zajęć logopedy. Logopeda dokonywał oceny postępów ucznia na zakończenie roku szkolnego na podstawie obserwacji ucznia. W dziennikach nie było określonych efektów pracy/oceny postępów ucznia.

(akta kontroli str. 1088-1089, 1091-1125, 1497)

Diagnozowanie potrzeb w zakresie zajęć logopedycznych przeprowadził logopeda na podstawie karty obrazkowej, którą wypełnił uczeń a logopeda określił rodzaj wymowy. Sporządzano kartę badania i po uzyskaniu pisemnej zgody rodzica uczeń uczestniczył w zajęciach. Wymiar zajęć dydaktyczno-wyrównanych oraz specjalistycznych był zgodny z określonymi przez nauczycieli potrzebami w odniesieniu do każdego z uczniów.

(akta kontroli str. 1160-1170)

Szkoła współpracowała z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Słupsku⁸¹, czego wyrazem były wydane dwie opinie o uczniu⁸², cztery opinie PP-P (kanały uczenia się) i trzy orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego⁸³. Z działaniami Poradni dotyczącymi diagnozy kanałów uczenia się związany był w roku szkolnym

⁸⁰ Dodatkowo uczniowie przybywający z zagranicy uczestniczyli w zajęciach: w ramach koła muzycznego (jeden uczeń obywatelstwa polskiego w roku szkolnym 2017/2018), w ramach koła plastycznego (jeden uczeń obywatelstwa polskiego w roku szkolnym 2018/2019 oraz jeden uczeń obywatelstwa polskiego w roku szkolnym 2019/2020).

⁸¹ Szkoła kontaktowała się z Centrum Terapii i Diagnozy ADHD w Gdańsku (W zakresie wydania zaświadczenia lekarskiego przez Centrum Terapii i Diagnozy ADHD w Gdańsku) w sprawie jednego ucznia (dla którego wydano zaświadczenie lekarskie) oraz z Zespołem Poradni Specjalistycznych Opoka w sprawie jednego ucznia dla którego wydano zaświadczenie lekarskie. Dyrektor wystąpił do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną rodziny jednego ucznia przybywającego z zagranicy

⁸² Wydane przez Szkołę w celu objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wydane dla psychiatry i dla zespołu orzekającego w PPP

⁸³ Jedno orzeczenie z 18 grudnia 2018 r. dotyczyło również roku szkolnego 2019/2020

2017/2018 projekt „Widzę, słyszę, czuję działam poznając świat”, którego celem była możliwość zapoznania uczniów z różnorodnością kultur oraz umożliwienie dzieciom cudzoziemskim i powracającym z zagranicy przedstawienia własnych doświadczeń, zaprezentowania pamiątek, doskonalenia autoprezentacji.

(akta kontroli str.1073-1087, 1126-1129, 1158, 1171-1229,1337)

1.5. Wewnątrzszkolne zasady oceniania (dalej: „WSO”) uregulowane zostały w rozdziale IX Statutu Szkoły⁸⁴. Wskazano w nim między innymi ogólne kryteria oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów w podziale od oceny „niedostatecznej”⁸⁵ do celującej⁸⁶, przy czym zgodnie z §31 pkt 2 WSO od „kryteriów możliwe są pewne odchylenia wynikające z indywidualnych koncepcji dydaktycznych nauczyciela”. – W WSO brak było odrębnych uregulowań dotyczących sposobu oceniania osiągnięć edukacyjnych dzieci cudzoziemskich oraz dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy. Uregulowań takich brak było również w przedmiotowych zasadach oceniania⁸⁷ (dalej: „PSO”) osiągnięć edukacyjnych uczniów. W PSO (jak i w planach dydaktycznych) nie poziomowano wymagań programowych w powiązaniu ze skalą stopni szkolnych

(akta kontroli str. 31-62, 189, 255, 394-417, 438-522, 1484-1491)

1.6. W badanym okresie⁸⁸ ze zmienionych warunków skorzystał jeden obcokrajowiec⁸⁹ oraz jedna uczennica powracająca z zagranicy z trudnościami adaptacyjnymi⁹⁰ - egzaminy miały miejsce w roku szkolnym 2018/2019.

Rada Pedagogiczna Szkoły w dniu 13.09.2018 r. zaopiniowała pozytywnie wnioski pedagogów o dostosowanie warunków egzaminu gimnazjalnego dla wyżej wymienionych uczniów (art.44zzr ust.6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁹¹).

Dyrektor Szkoły wnioskiem z dnia 05.11.2018 r. poinformowała Okręgową Komisję Egzaminacyjną o liczbie uczniów przystępujących do dostosowanego egzaminu, tj. w terminie (do dnia 09.11.2018 r.) wskazanym w pkt 3.2 ppkt 8 Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzaniu egzaminu gimnazjalnego obowiązującej w roku szkolnym 2018/2019.

Dyrektor Szkoły przestrzegała terminów wskazanych w punktach: 5, 8, 11 i 12 Komunikatu dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2018 r.

⁸⁴ Aktualny Statut obowiązywał od dnia 8 listopada 2019 r., a poprzednie w okresach: od początku badanego okresu do dnia 30 listopada 2017 r. oraz od dnia 1 grudnia 2017 r. do dnia 7 listopada 2019 r.

⁸⁵ Ocenę niedostateczną otrzymywał uczeń, który: nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego danej dziedziny edukacyjnej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z tej dziedziny edukacyjnej; nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać lub wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności; nie skorzystał z pomocy szkoły, nie wykorzystał szans na uzupełnienie wiedzy i umiejętności oraz poprawienia ocen z zajęć edukacyjnych

⁸⁶ Ocenę celującą otrzymywał uczeń, który: posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza treści określone w podstawie programowej; samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia na podstawie wyszukanej przez siebie literatury; biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami; proponuje rozwiązania nietypowe; rozwiązuje problemy i zadania wykraczające poza podstawę programową; osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych oraz zawodach sportowych

⁸⁷ Badaniem objęto PSO dla: klas I-III, j. polskiego, matematyki, historii, przyrody oraz geografii (np. w PSO z historii dla klas IV-VIII wskazano między innymi ogólne kryteria oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów w podziale na oceny).

⁸⁸ Lata szkolne 2016/2017 – 2018/2019. W roku szkolnym 2016/2017 w Szkole Podstawowej Nr 3 nie organizowano egzaminów zewnętrznych. Rada Miejska Słupska uchwałą Nr XLII/551/17 z dnia 27 września 2017 r. dokonała przekształcenia sześciolletniej Szkoły Podstawowej Nr 3 w ośmioletnią szkołę podstawową, a uchwałą Nr XXXVII/442/17 z dnia 29 marca 2017 r. do struktury Szkoły Podstawowej włączono Gimnazjum Nr 2 w Słupsku

⁸⁹ Część XV komunikatu dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2018 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2018/2019. Pedagog szkolny w dniu 13.09.2018 r. wnioskował o: przedłużenie czasu egzaminu, oddzielna sala, arkusz dostosowany do potrzeb zdającego, możliwość korzystania z dwujęzycznego słownika, zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego

⁹⁰ Część XIII komunikatu dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 20 sierpnia 2018 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2018/2019. Pedagog szkolny w dniu 13.09.2018 r. wnioskował o: przedłużenie czasu egzaminu; egzamin w oddzielnej sali oraz zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego

⁹¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1481 ze zm.

w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2018/2019, tj. upoważnieni nauczyciele zapoznali uczniów i rodziców z możliwymi sposobami dostosowania warunków egzaminów w dniu 11.09.2018 r.; wnioski o zgodę na przystąpienie uczniów do dostosowanych egzaminów w dniu 11.09.2018 r.; w dniu 10.10.2018 r. Dyrektor poinformowała rodziców o sposobach dostosowania warunków przeprowadzenia egzaminów, którzy w tym samym dniu złożyli oświadczenia o skorzystaniu ze wskazanych sposobów.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że wyniki egzaminów obcokrajowców i osób powracających z zagranicy „nie były analizowane ze względu na bardzo małą liczebność egzaminowanych osób” – do egzaminów zewnętrznych przystąpiły tylko dwie osoby.

(akta kontroli str. 5, 63, 164-169, 170-186, 189, 192-206, 256, 1328)

1.7. W okresie objętym kontrolą placówki dyplomatyczne lub konsularne kraju pochodzenia dzieci cudzoziemców działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również stowarzyszenia kulturalno-oświatowe określonej narodowości, nie występowały do Szkoły z inicjatywą zorganizowania w Szkole nauki języka i kultury kraju pochodzenia dzieci cudzoziemców.

(akta kontroli str. 189-190, 210)

Szkoła nie organizowała żadnych wydarzeń w tym uroczystości właściwych dla narodu uczniów obcokrajowców. Nie prowadzono żadnej aktywności w tym zakresie.

W Szkole w rejestrze skarg nie odnotowano przypadków nietolerancji wobec uczniów przybyłych z zagranicy z powodu ich pochodzenia.

(akta kontroli str. 189-190, 210, 389-392, 523-540, 1530-1574)

1.8. Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 *Karta Nauczyciela*⁹² (dalej: *Karta nauczyciela*) Dyrektor Szkoły jest zobowiązany do zapewnienia nauczycielom pracującym z uczniami z zagranicy odpowiedniego do ich potrzeb doskonalenia zawodowego. Ponadto § 3 ust. 1 rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli⁹³, stanowi, że na każdy rok szkolny dyrektor szkoły określa potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, uwzględniając: wyniki nadzoru pedagogicznego; wyniki egzaminu; zadań związanych z realizacją podstawy programowej; wymagań wobec szkół i placówek, wniosków nauczycieli o dofinansowanie opłat i kosztów. Również, zgodnie z § 22 ust. 1 pkt 3a Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁹⁴ dyrektor szkoły, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego wspomaga nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności przez planowanie działań rozwojowych, w tym motywowanie nauczycieli do doskonalenia zawodowego.

W latach 2017-2019 dla Szkół prowadzonych przez Miasto Słupsk obowiązywało zarządzenie Prezydenta Miasta Słupska z dnia 5 marca 2015 r.⁹⁵ zgodnie z którym (§ 3 ust.6 tego zarządzenia) Dyrektorzy zostali zobowiązani do ustalenia szczegółowych zasad dofinansowania form doskonalenia i doszkalania zawodowego w zależności od potrzeb (nie wskazano terminu na ich opracowanie).

⁹² Dz. U. z 2019 r. poz. 1287.

⁹³ Dz. U. poz. 1653, poprzednio – do dnia 1 stycznia 2019 r., stanowił o tym – w innym zakresie – § 6 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli (Dz. U. Nr 46, poz. 430 ze zm.).

⁹⁴ Dz.U. z 2017 r. poz. 1658 ze zm.

⁹⁵ Zarządzenie nr 142/E/2015 w sprawie określenia Regulaminu podziału, kryteriów i trybu przyznawania środków na dofinansowanie doskonalenia, kształcenia i doszkalania zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Słupsk

Dyrektor Szkoły, po upływie czterech lat, wprowadziła takie regulacje zarządzeniem z dnia 8 lipca 2019 r. (w związku z kontrolą prowadzoną przez pracowników Urzędu Miejskiego w Słupsku w okresie od dnia 20.05 do 13.09 2019 r.), zgodnie z którym „priorytety dofinansowania na dany rok szkolny zatwierdza Rada Pedagogiczna, która uchwała również wieloletni plan doskonalenia nauczycieli”. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że stanowisko objęła z dniem 01.09.2017 r. i ponieważ w latach 2017/2018 oraz 2018/2019 otrzymywała ankiety na podstawie których opracowywała roczne plany doskonalenia zawodowego nie zwróciła uwagi na konieczność wprowadzenia wewnętrznych regulacji w tym zakresie.

W planach doskonalenia zawodowego badanego okresu podano, że zapotrzebowanie na doskonalenia zawodowe było ustalane w szczególności: na podstawie prowadzonego nadzoru pedagogicznego, ewaluacji wewnętrznej oraz ankiet nauczycieli składanych przez nich Liderom Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli na początku każdego roku szkolnego (we wzorach ankiet nie wykazywano propozycji tematów szkoleń).

W sprawozdaniach z nadzoru pedagogicznego za lata 2017/2018 i 2018/2019 oraz raporcie z ewaluacji za rok 2017/2018 brak było zapisów o konieczności objęcia szkoleniem nauczycieli w zakresie pracy z uczniem przybywającym z zagranicy.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że egzamin odbył się w ostatniej klasie gimnazjum i dotyczył tylko dwóch osób. Według jej oceny „analiza wyników egzaminu była bezcelowa z uwagi na zamknięcie tego typu szkoły (gimnazjum). Dlatego tego typu element nie był brany pod uwagę przy konstruowaniu planu doskonalenia zawodowego (uwzględniającego pracę z uczniami przybywającymi z zagranicy). Uwzględniałam realizację zadań wynikających z podstawy programowej poprzez analizę potrzeb Szkoły w zakresie zapewnienia odpowiednich specjalności nauczycieli, którzy powinni zapewnić realizację podstawy programowej. Z czynności tych nie sporządzałam notatek. Problem taki przedstawiałam podczas Rad Pedagogicznych. Zwracałam uwagę np. na potrzebę zatrudnienia fizyka, chemika i nauczyciela języka hiszpańskiego. Zachęcałam nauczycieli do podjęcia studiów nadających dodatkowe kwalifikacje – osoby deklarujące taką chęć mogły dostać dofinansowanie w wysokości 100% poniesionych kosztów. Część nauczycieli zdobyła np. uprawnienia do pracy z dzieckiem z zespołem aspergera jak również z uczniami słabo widzącymi i słabo słyszącymi (zajęcia rewalidacyjne). Takie zadania wynikały ze stwierdzonych przeze mnie potrzeb Szkoły. Nauczyciele nie zgłaszali (w żadnej formie) potrzeb w zakresie kształcenia dzieci z zagranicy. Potrzeba taka pojawiła się w tym roku szkolnym z uwagi na większą liczbę uczniów cudzoziemskich. Zadanie takie zostało zaplanowane w planie na rok 2019/2020”.

Diagnozowanie potrzeb w formie badania ankietowego wpisywano do planów nadzoru pedagogicznego. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że praktyka prowadzenia badania ankietowego jest stosowana od wielu lat i nie wynika z wewnętrznych regulacji.

W ankietach złożonych na rok szkolny 2019/2020 trzech nauczycieli zawnioskowało o przeprowadzenie szkoleniowej rady pedagogicznej o tematyce „Organizacja pomocy uczniom powracającym z zagranicy i obcokrajowcom (w ankietach brak było pozycji odnoszącej się do zadań Szkoły i nauczycieli odnoszących się do obszaru kształcenia dzieci przybywających z zagranicy). Szkolenie zostało zaplanowane w rocznym planie doskonalenia nauczycieli na rok 2019/2020 – do zakończenia kontroli nie zostało przeprowadzone.

W latach 2017 - 2019 nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniami przybywającymi z zagranicy (tj.: 16 nauczycieli w roku szkolnym 2017/2018, 18 w roku 2018/2019 i 17 w roku szkolnym 2019/2020) nie składali wniosków na dofinansowanie sprofilowanych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, związanego

z kształceniem dzieci przybywających z zagranicy. Spośród nauczycieli Szkoły tylko psycholog szkolna uczestniczyła w szkoleniu podnoszącym kwalifikacje w zakresie pracy z uczniem powracającym z zagranicy lub obcokrajowcem – uczestniczyła ona w trzygodzinnym seminarium „Cudzoziemcy w polskiej szkole” (w dniu 13.11.2017 r.), organizowanym przez Ośrodek Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli w Słupsku. Jej udział w seminarium nie był finansowany ze środków Szkoły.

Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r.⁹⁶ Dyrektor Szkoły w dniu 29 listopada 2018 r. złożyła do organu prowadzącego wniosek o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli Szkoły na 2019 r. Wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego na lata 2017, 2018 i 2020 r. złożono po terminie.⁹⁷ Wnioski na lata 2017 i 2018 złożono w Urzędzie odpowiednio w dniu 13.01.2017 r. i w dniu 10.01.2018 r.⁹⁸, tj. od 41 do 44 dni po terminie (do 30 listopada) wskazanym w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r., a wniosek o dofinansowanie na 2020 r. Szkoła złożyła w dniu 06.11.2019 r., tj. sześć dni po terminie (do 31 października) wynikającym z §4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe⁹⁹.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że Szkoła postępowała zgodnie ze wskazaniami organu prowadzącego, według którego środki na doksztalcenie miały być przyznawane na podstawie rocznych planów i liczby zatrudnionych nauczycieli proporcjonalnie dla każdej ze szkół. W sprawie złożenia szczegółowych wniosków organ prowadzący wystąpił do Szkoły odpowiednio w styczniu 2017 r. i w styczniu 2018 r. oraz że na spotkaniu zespołu dyrektorów szkół podstawowych Wicedyrektor Wydziału Edukacji Urzędu poinformowała że wnioski na 2020 r. mają zostać złożone najpóźniej do dnia 06.11.2019 r.

Sprawozdanie z wykorzystania środków przyznanych na dofinansowanie doskonalenia i doksztalcenia zawodowego nauczycieli za 2018 r. złożono w Urzędzie w dniu 29.03.2019 r. Sprawozdanie z wykorzystania tych środków za 2017 r. sporządzono w dniu 29.03.2018 r. – Szkoła nie posiadała dokumentu potwierdzającego jego złożenie w Urzędzie.

(akta kontroli str. 260-305, 308-310, 318, 335, 349, 358, 370, 379, 1275-1277, 1281-1287, 1291, 1301-1305, 1328-1329)

1.9. W kontrolowanych latach w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, zrealizowano: jedną ewaluację, kontrole planów pracy wychowawczej, siedem obserwacji odnoszących się między innymi do pracy z uczniem przybywającym z zagranicy, kontrole zeszytów szkolnych.

(akta kontroli str. 359-361, 1300, 1306-1327, 1478-1479)

W planach nadzoru pedagogicznego (na lata 2018/2019 i 2019/2020) zawarto postanowienia odnoszące się do pracy z uczniami cudzoziemcami i powracającymi z zagranicy (nie było takich zapisów w planie na rok 2017/2018). W planie na 2018/2019 dotyczyły one konieczności:

⁹⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46, poz. 430 ze zm.), które zostało uchylone z dniem 1 stycznia 2019 r.

⁹⁷ Wnioski (dotyczące rozdziału 80146) opiewały na kwoty: 4,5 tys. zł na 2017r., 35,1 tys. zł na 2018 r. i 62,0 tys. zł na 2019 r.

⁹⁸ Wnioski (dotyczące rozdziału 80146) opiewały na kwoty: 4,5 tys. zł na 2017r., 35,1 tys. zł na 2018 r. i 62,0 tys. zł na 2019 r.

⁹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1653

a) „Oceny prawidłowości funkcjonowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej”. W „Raporcie z ewaluacji wewnętrznej” pn. „Ocena prawidłowości funkcjonowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Szkole” wskazano, że w Szkole znajdują się dzieci wymagające opieki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej ze względu na indywidualne potrzeby wynikające między innymi z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi oraz ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą. Jako rekomendację wskazano na konieczność doskonalenia wiedzy nauczycieli na temat pracy z uczniem o szczególnych potrzebach edukacyjnych; szkolenie zostało przeprowadzone w sierpniu 2019 r. (posiedzenie Rady Pedagogicznej w dniu 30.08.2019 r. Podczas szkolenia omówiono działania jakie powinien podjąć wychowawca wraz z nauczycielami w celu skonstruowania planu pracy wychowawczo-profilaktycznej z uwzględnieniem specyfiki danej klasy oraz podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2019/2020. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że szkolenie trwało około trzech godzin);

b) „Kontroli planów pracy wychowawczej uwzględniających specyfikę danego zespołu klasowego (...)”. W sprawozdaniu z wykonania planu nadzoru wskazano, że wszyscy wychowawcy sporządzili plany pracy wychowawczej, jednak nie uwzględniały one specyfiki danego oddziału, tj. nie odnosiły się do pracy z uczniem obcokrajowcem i powracającym z zagranicy pomimo, że w siedmiu klasach znajdowały się takie osoby; sformułowano rekomendację na rok szkolny 2019/2020 - „plan pracy dla poszczególnych klas poddać szczególnej kontroli w zakresie zawartości działań wynikających ze specyfiki klasy”; plany zostały skontrolowane – uwzględniały specyfikę danego oddziału wskazano w nich w szczególności na konieczność wspierania uczniów przybywających z zagranicy oraz przełamywanie barier językowych poprzez naukę polskich słów; według wyjaśnień wyniki kontroli zostaną zaprezentowane w sprawozdaniu z nadzoru na radzie pedagogicznej podsumowującej I semestr roku 2019/2020;

c) oceny rezultatów procesu dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego na podstawie obserwacji „umiejętności, postaw i prezentowanej wiedzy uczniów, w tym uczniów cudzoziemców i powracających z zagranicy”. W sprawozdaniu z realizacji planu nadzoru w części dotyczącej analizy obserwacji wskazano, że z każdym rokiem zwiększa się liczba uczniów powracających z zagranicy i cudzoziemców, a ich kształcenie związane jest z różnego rodzaju dostosowaniami. Jako rekomendacje dotyczące uczniów przybywających z zagranicy wskazano na konieczność:

- opracowania wzoru planu pracy wychowawczo profilaktycznego - plan taki obejmujący problematykę pracy z uczniem obcokrajowcem i powracającym z zagranicy opracowano na rok szkolny 2019/2020;
- w ramach wspomagania nauczycieli, zorganizowanie dla wszystkich nauczycieli szkolenia dotyczącego dostosowania warunków egzaminu ósmoklasisty dla uczniów cudzoziemców i powracających z zagranicy – do czasu zakończenia kontroli szkolenia takiego nie przeprowadzono;
- różnicowania zadań w odniesieniu do uczniów wymagających wsparcia i pomocy. W związku z tą rekomendacją przeprowadzono trzy obserwacje zajęć w roku 2019/2020 pod kątem dostosowania zadań do możliwości uczniów (po dwie obserwacje, odnoszące się między innymi do weryfikacji sposobu dostosowania zadań do możliwości uczniów, przeprowadzono również w latach 2018/2019 – 2017/2018) oraz skontrolowano zeszyty przedmiotowe z matematyki w dwóch oddziałach klasy II i dwóch oddziałach klas VII oraz z języka polskiego w dwóch oddziałach klas III, trzech V i dwóch oddziałach klas VI. Z arkuszy obserwacji przeprowadzonych w roku szkolnym 2019/2020

wynikało, że w dwóch przypadkach zadania przydzielano adekwatnie do możliwości uczniów przybywających z zagranicy, a w jednym przypadku zadań nie różnicowano¹⁰⁰. Dyrektor wyjaśniła, że uczeń otrzymał zadania dla słabszej grupy, z tym że nie zawsze rozumiał polecenia. Według wyjaśnień Dyrektora nauczyciel został zobowiązany do indywidualnego tłumaczenia na język polski poleceń wynikających z zadań. Z protokołów kontroli wewnętrznej której przedmiotem były zeszyty szkolne wynikało, że nauczyciele dostosowywali wymagania do możliwości uczniów przybywających z zagranicy.

W „sprawozdaniu wychowawcy klasy na klasyfikacyjną Radę Pedagogiczną rok szkolny 2019/2-2020” dodano punkt „podjęte działania wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi powracającymi z zagranicy i cudzoziemcami” – nie wskazano jakie miałyby to być działania – sprawozdanie dotyczy roku szkolnego 2019/2020.

(akta kontroli str. 190-191, 257-259, 311-357, 359-368, 1288-1299, 1306-1327, 1328-1329, 1478-1479, 1484-1491)

W planie nadzoru pedagogicznego na rok 2019/2020 założono konieczność przeprowadzenia szkolenia dotyczącego egzaminu ósmoklasistów, w tym cudzoziemców i powracających z zagranicy – szkolenie zostało zaplanowane na II semestr (szkolenie będzie dotyczyło procedur dostosowania form i warunków egzaminu oraz jego przebiegu). W obu semestrach założono konieczność monitorowania efektów pracy nauczycieli z tymi uczniami. W dniach 3-5 grudnia 2019 r. odbył się próbny sprawdzian ósmoklasisty, do którego przystąpiło dwóch cudzoziemców (według wyjaśnień Dyrektora Szkoły na dzień 13.12 2019 r. prace te nie zostały jeszcze sprawdzone oraz że po ich weryfikacji będzie można ocenić efekty pracy nauczycieli z tymi uczniami).

(akta kontroli str. 190-191, 257-259, 343-357, 369, 380-383, 1288-1299, 1329)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dwoje cudzoziemców korzystało z dodatkowych zajęć wyrównawczych¹⁰¹, a pięcioro uczniów (obywateli polskich) korzystało z bezpłatnych zajęć z języka polskiego¹⁰² i przedmiotów wyrównawczych¹⁰³ w okresach powyżej 12 miesięcy (przekroczenia wynosiły od 12 do dwóch miesięcy), czym naruszono zapisy art. 165 ust. 9 i 10 ustawy Prawo Oświatowe¹⁰⁴.

Z wyjaśnień Dyrektor Szkoły wynika, że okres 12 miesięcy jest zbyt krótki by nadrobić różnice programowe z przedmiotów dla cudzoziemców. Również obywatele polscy mieli problem z opanowaniem treści programowych z języka

¹⁰⁰ Arkusz obserwacji zajęć edukacji wczesnoszkolnej z 15.11.2019 r.

¹⁰¹ Zorganizowano zajęcia z przedmiotów wyrównawczych dla uczniów cudzoziemskich: 1) dla ucznia o numerze sześć w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i czterech miesięcy w roku szkolnym 2019/2020 2) dla ucznia o numerze osiem w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i czterech miesięcy w roku szkolnym 2019/2020

¹⁰² Zorganizowano naukę języka polskiego dla uczniów z obywatelstwem polskim w okresie 1) dla ucznia o nr 16 łącznie 24 miesiące - w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018, 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020, 2) dla ucznia o numerze 14 łącznie 24 miesiące - w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018, 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 3) dla ucznia o numerze 17 łącznie 20 miesiące - w okresie 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018 i 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 4) dla ucznia o numerze 11 w okresie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 5) dla ucznia o numerze dziewięć łącznie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020

¹⁰³ Zorganizowano naukę przedmiotów wyrównawczych dla uczniów z obywatelstwem polskim 1) dla ucznia o nr 16 w okresie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 2) dla ucznia o numerze 14 łącznie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 3) dla ucznia o numerze 17 łącznie 20 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2017/2018 i 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019, 4) dla ucznia o numerze 11 łącznie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020 5) dla ucznia o numerze dziewięć łącznie 14 miesięcy - 10 miesięcy w roku szkolnym 2018/2019 i cztery miesiące w roku szkolnym 2019/2020

¹⁰⁴ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U z 2019 r. poz. 1148 ze zm.)

polskiego i przedmiotów wyrównawczych. Dodatkowe godziny zostały uwzględnione w arkuszu organizacji zatwierdzonym przez Prezydenta.

W ocenie NIK ustawodawca precyzyjnie i bez wyjątków wskazał 12 miesięczny okres pobierania bezpłatnej nauki przez cudzoziemców oraz obywateli polskich wracających z zagranicy, tym samym Dyrektor był zobowiązany do przestrzegania wskazanej regulacji, czego nie uczynił. Ponadto istniała możliwość realizowania zajęć dydaktyczno-wyrównawczych na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach¹⁰⁵ (dalej: rozporządzenie w sprawie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej). Zdaniem NIK powyższe działania były prowadzone w interesie ucznia.

(akta kontroli str.772, 1020-1023, 1481-1482, 1528-1529)

2. Szkoła nie poinformowała pisemnie rodziców sześciorga uczniów¹⁰⁶ o wymiarze godzin udzielanego wsparcia (dotyczącego zajęć z j. polskiego i zajęć wyrównawczych), czym naruszono § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Z wyjaśnień Dyrektora Szkoły wynika, że uczniowie, którzy uczyli się w Gimnazjum nr 2 w Słupsku byli objęci opieką psychologiczno-pedagogiczną, tak jak inni uczniowie szkoły. Nie byli objęci pomocą specjalistyczną, tzn. nie uczestniczyli w zajęciach specjalistycznych, dlatego szkoła nie miała obowiązku informowania rodziców o udzielonym wsparciu.

NIK nie podziela stanowiska zaprezentowanego w wyjaśnieniach, gdyż zgodnie z § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej Szkoła powinna informować rodziców również o formach udzielanej pomocy.

(akta kontroli str.1024-1027, 1090, 1355)

3. Nie przestrzegano zapisów „Procedury organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów w Szkole Podstawowej nr 3 im. Janusza Korczaka w Słupsku”, zgodnie z którą w celu objęcia dziecka/ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną rodzic, nauczyciel, wychowawca, specjalista powinien złożyć odpowiedni wniosek. Wniosków takich nie złożono we wszystkich 34¹⁰⁷ przypadkach.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów dla których zostały wydane Karty wsparcia została udzielona z inicjatywy wychowawców klas do których uczęszczali uczniowie i dlatego nie wymagano przedmiotowego wniosku.

NIK nie podziela argumentacji Dyrektora Szkoły, gdyż zapisy § 3 ust 3 Procedury wskazują wprost na konieczność złożenia wniosku przez rodzica, nauczyciela, wychowawcę, specjalistę w sekretariacie Szkoły (według określonego wzoru) i nie uzależniają tej czynności od innych warunków.

(akta kontroli str. 1024-1028, 1031-1032, 1230-1256, 1480)

4. Dyrektor Szkoły nie ustaliła w porozumieniu z Prezydentem tygodniowego rozkładu dodatkowych zajęć z języka polskiego i dodatkowych zajęć

¹⁰⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1591, ze zm.

¹⁰⁶ Dotyczy uczniów gimnazjum dla których były zorganizowane dodatkowe zajęcia z języka polskiego i przedmiotów wyrównawczych w roku szkolnym 2017/2018

¹⁰⁷ Dla wszystkich spraw gdzie wydano Kartę wsparcia- odpowiednio sześć kart wsparcia w roku szkolnym 2017/2018, do 11 spraw gdzie wydano Karty wsparcia w roku szkolnym 2018/2019, 17 Kart wsparcia w roku szkolnym 2019/2020

wyrównawczych czym naruszono § 17 ust. 3 i § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kształcenia uczniów przybywających z zagranicy.

W złożonych wyjaśnieniach podała, że Szkoła organizuje zajęcia wyrównawcze zgodnie z § 18 Rozporządzenia MEN z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach innych państw. Na tej podstawie dyrektor występuje na piśmie do organu prowadzącego szkołę o przyznanie godzin na takie zajęcia i po uzyskaniu pisemnej zgody oraz sporządzeniu arkusza (czy aneksu do arkusza organizacji), który również musi być zatwierdzony przez organ prowadzący, zajęcia są realizowane. Dla Dyrektora Szkoły taka procedura jest formą uzgodnienia. Ponadto Dyrektor oznajmiła, że w momencie kiedy wnioskuje o dodatkowe zajęcia z języka polskiego oraz zajęcia wyrównawcze Szkoła nie posiada jeszcze tygodniowego planu zajęć (gdyż jest w fazie ustalania). W momencie kiedy plan taki jest ustalony Dyrektor nie przesyła informacji do organu prowadzącego (tj. do Miasta Słupsk). Tygodniowy plan zajęć jest realizowany w oparciu o zasady bezpieczeństwa i higieny pracy ucznia.

NIK nie uwzględnia wyjaśnień, gdyż zapisy § 17 ust. 3 i § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kształcenia wskazują w szczególności na konieczność uzgodnienia z organem prowadzącym Szkołę również tygodniowego rozkładu zajęć dla poszczególnych uczniów, a uzgodnień takich w zatwierdzonych arkuszach nie było (był tylko tygodniowy wymiar godzin).

(akta kontroli str. 1029-1032, 1328-1330, 1334-1335)

5. W wewnątrzszkolnym systemie oceniania nie uwzględniono postanowień odnoszących się do oceniania uczniów przybywających z zagranicy, w szczególności odnoszących się do ich niewystarczającej znajomości języka polskiego, co w ocenie NIK jest działaniem nierzetelnym.

Według wyjaśnień Dyrektora WSO oraz PSO skonstruowane są dla wszystkich uczniów. Zadaniem nauczycieli jest indywidualizacja pracy z uczniem i takie dostosowanie sposobu oceniania by każdy uczeń otrzymał odpowiednie wsparcie w zależności od możliwości i potrzeb.

W ocenie NIK potrzeba odmiennego podejścia do oceniania osiągnięć ucznia z zagranicy wynika w szczególności z jego trudności adaptacyjnych związanych z różnic kulturowych lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą, o czym stanowi § 2 ust. 2 pkt 12 rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Stąd też należałoby zastosować w procesie oceniania cele oceniania osiągnięć edukacyjnych ucznia określone w art. 44b ust. 5 ustawy o systemie oświaty, w tym: motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce poprzez udzielanie mu informacji zwrotnej o poziomie jego osiągnięć i o postępach w tym zakresie czy udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez udzielanie wskazówek uczniowi, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć. Równie ważne jest też odpowiednie do możliwości ucznia poziomowanie wymagań programowych oraz właściwe powiązanie ich ze szkolną skalą stopni szkolnych.

Zgodnie z art. 44b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej

kształcenia ogólnego i wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania.

(akta kontroli str. 31-62, 189, 255, 394-417, 438-522)

IV. Uwagi i wnioski

NIK zwraca uwagę, że Szkoła, za zgodą organu prowadzącego, nie przestrzegała limitów czasowych dodatkowej nauki języka polskiego i przedmiotów wyrównawczych dla uczniów niebędących obywatelami polskimi i dla obywateli polskich, określonych w art. 165 ust. 9 i 10 ustawy Prawo oświatowe. W ocenie NIK działania te były prowadzone w interesie uczniów.

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o stworzenie mechanizmów zapewniających:

- 1) przestrzeganie zapisów wewnętrznych regulacji Szkoły zawartych w *Procedurze organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów w Szkole Podstawowej nr 3 im. Janusza Korczaka w Słupsku* wskazujących na konieczność złożenia pisemnych wniosków w celu objęcia dziecka/ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
- 2) ustalanie w porozumieniu z organem prowadzącym Szkołę tygodniowego rozkładu zajęć w myśl zapisów § 17 ust.3 i § 18 ust. 3 rozporządzenia o kształceniu uczniów przybywających z zagranicy;
- 3) informowanie rodziców/opiekunów prawnych ucznia przybywającego z zagranicy o ustalonych dla niego formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w myśl § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) uwzględnienie w wewnątrzszkolnym systemie oceniania i przedmiotowym systemie oceniania, postanowień odnoszących się do oceniania uczniów przybywających do Szkoły z zagranicy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

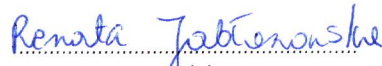
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 31 grudnia 2019 r.

Kontrolerzy
Mariusz Syrek
główny specjalista kontroli państwowej

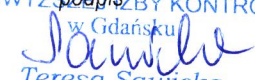

podpis

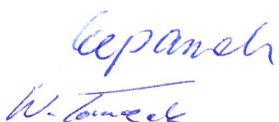
Renata Jabłonowska
starszy inspektor kontroli państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor

~ up.

WICE DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
Teresa Sawicka

W. Tomaszek